

Sygn. akt II CSK 391/06

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lutego 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Helena Ciepla (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku "M." Spółki Akcyjnej w [...] przy uczestnictwie W. B. i R. Z. o wznowienie postępowania , po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lutego 2007 r., skargi kasacyjnej uczestnika postępowania R. Z. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 31 maja 2006 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 31 maja 2006 r. oddalił apelację uczestnika postępowania R. Z. od postanowienia Sądu Rejonowego w K. Sądu Gospodarczego z dnia 10 kwietnia 2006 r. oddalającego skargę tego uczestnika o wznowienie postępowania w sprawie z wniosku Spółki „M.” S.A. o pozbawienie W. B. prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej, zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 7 czerwca 2005 r.

Rozstrzygnięcie to oparł na następujących aprobowanych ustaleniach i wnioskach Sądu Rejonowego.

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2005 r. Sąd Rejonowy w K. oddalił wniosek Spółki „M.” S.A. o pozbawienie W. B. prowadzenia działalności gospodarczej. Z wnioskiem takim wystąpił też R. Z. i Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 13 grudnia 2005 r. uwzględnił wniosek, lecz postanowienie to zostało zmienione postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 1 marca 2006 r. przez odrzucenie wniosku z uwagi na powagę rzeczy osądzonej. W ocenie Sądu Okręgowego prawomocne orzeczenie w sprawie z wniosku Spółki „M.” S.A., skutkuje utratą możliwości skutecznego składania przez innych wierzycieli wniosku w trybie art. 373 prawa upadłościowego i naprawczego. Wierzyciele ci posiadali bowiem w sprawie status zainteresowanych i wyłącznie w tamtej sprawie mogli wykonywać przysługujące im uprawnienia. Skarżący o wydaniu przez Sąd Rejonowy prawomocnego postanowienia dowiedział się dopiero w dniu 1 marca 2006 r. kiedy Sąd Okręgowy odrzucił jego wniosek. Jednakże skarżący status wierzyciela nabył dopiero w dniu 1 lipca 2005 r. zatem w czasie kiedy toczyło się postępowanie o orzeczenie zakazu nie mógł być ani wnioskodawcą, ani uczestnikiem postępowania.

Apelację skarżącego od postanowienia oddalającego jego skargę o wznowienie postępowania, Sąd Okręgowy w K. powołanym na wstępie postanowieniem oddalił, uznając, że zaskarżone orzeczenie w ostatecznym wyniku odpowiada prawu. Trafność tego orzeczenia wyprowadził z innych argumentów.

Uznał mianowicie, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje kwestia, czy sąd miał obowiązek na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. wezwać skarżącego do udziału w sprawie toczącej się z wniosku Spółki „M.”, a istotne jest iż skarżący nie wykazał wymaganego art. 524 § 2 k.p.c. naruszenia wydanym postanowieniem jego praw. Zdaniem Sądu Okręgowego, istnienie interesu prawnego skarżącego można by rozważać w przypadku orzeczenia zakazu, co mogłoby niweczyć jego szanse na uzyskanie pełnego zaspokojenia od dłużnika, a nie w przypadku oddalenia wniosku o orzeczenie zakazu.

W skardze kasacyjnej od tego postanowienia skarżący zarzucił naruszenie art. 524 § 2 k.p.c. w związku z art. 401 pkt.1 k.p.c., art. 523 w związku z art. 510 § 2 k.p.c. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przyjęcie, że zaniechanie wezwania go do wzięcia udziału w sprawie nie narusza jego praw przez pozbawienie go prawa do sądu i możliwości działania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzutowi naruszenia powołanych w skardze kasacyjnej przepisów nie można odmówić słuszności.

Stanowisko Sądu Okręgowego, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje kwestia, czy sąd miał obowiązek wezwać skarżącego na podstawie art. 510 § 2 k.p.c. do udziału w sprawie, oznacza nierozpoznanie jej istoty w rozumieniu art. 386 k.p.c., zwłaszcza że według art. 376 ust. 1 u.p.n. w sprawach orzekania zakazu prowadzenia działalności gospodarczej stosuje się przepisy o postępowaniu nieprocesowym, z wyjątkami jakie wynikają z regulacji szczególnej. Jednakże naruszenie art. 386 k.p.c. nie może być poddane kontroli kasacyjnej bowiem skarżący nie podniósł tego zarzutu w skardze kasacyjnej.

Nie można natomiast odmówić racji skarżącemu, o ile kwestionuje pogląd tego Sądu, że skarżący mógłby mieć interes prawny do żądania wznowienia postępowania tylko w razie orzeczenia w sprawie z wniosku Spółki „M.”, zakazu prowadzenia przez W. B. działalności gospodarczej, co „mogłoby niweczyć jego szanse na uzyskanie możliwie pełnego zaspokojenia od dłużnika”. Pogląd ten nie zasługuje na aprobatę jako oparty na błędnym założeniu. Przy prawidłowym założeniu, skarżący ma taki interes właśnie przy oddaleniu żądania orzeczenia

zakazu. Wówczas bowiem zachodzi obawa, że dłużnik prowadząc nadal działalność będzie mógł zaciągać zobowiązania bez pokrycia oraz dokonywać czynności obciążające jego majątek i w efekcie doprowadzić do pogorszenia możliwości zaspokojenia wierzycieli, którzy przy podziale majątku mogą nie otrzymać nic, bądź mniej niż otrzymaliby gdyby orzeczono zakaz prowadzenia działalności. Ponieważ wniosek Spółki „M.” o orzeczenie wobec W. B. zakazu prowadzenia działalności gospodarczej został prawomocnie oddalony, a wniosek skarżącego o zakaz prowadzenia przez tego dłużnika takiej działalności odrzucony w sprawie VI Ga .../06 Sądu Okręgowego w K. z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, sprawa orzeczenia zakazu prowadzenia przez W. B. działalności gospodarczej stała się przedmiotem rozstrzygnięcia w dwóch przedstawionych wyżej odrębnych postępowaniach.

W sprawie z wniosku skarżącego zakończonej postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 1 marca 2006 r. VI Ga .../06 o odrzuceniu wniosku, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 31 stycznia 2007 r. uchylił to postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Rozważając problem mocy wiążącej prawomocnego postanowienia oddalającego wniosek o orzeczenie omawianego zakazu oraz jego powagi rzeczy osądzonej jako negatywnej przesłanki procesowej, stwierdził, że postanowienie to nie pozbawia innego wierzyciela, który nie brał udziału w tym postępowaniu możliwości wystąpienia z takim wnioskiem.

Wyrażając aprobatę dla tego stanowiska, które ma znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, zaskarżone postanowienie uchylono i przekazano sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (art. 398¹⁵ k.p.c.).